14e JAARGANG — CURAÇAO DEN 21sten AUGUSTUS 1897. — No. 712

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f. 0.50 voor elken regel fl 0.07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,— pa anja.
Un número só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl.0,07½.

Curaçao, 20 Augustus.

FELIX FAURE NAAR RUSLAND.

———o———

De President Faure wordt aanstaanden Maandag met een Fransch eskader voor Kroonstad verwacht en zal als vertegenwoordiger der Fransche Republiek een bezoek brengen aan het Russische Hof en aan geheel het ontzaglijke Russische Rijk.

Hoezeer ook in den laatsten tijd door de radicale en de heel of half socialistische pers tegen het plan geschetterd is, toch mag men aannemen dat de groote massa van het Fransche volk deze reis gaarne ziet, zelfs hoogelijk ermede ingenomen is. Het denkbeeld, den vertegenwoordiger van Frankrijk—als is die vertegenwoordiger ook maar een burgerlijk heer, wiens persoonlijke en familiegeschiedenis op geen andere wijze tot die van zijn Vaderland in betrekking staat dan dat hij Franschman is en dat eenige honderden Parlementsleden goed vonden, hem, bij gebrek aan beter, tot President der Republiek te benoemen — het denkbeeld, dien vertegenwoordiger, wie of wat hij overigens wezen moge, door den Keizer van Rusland ontvangen en gefêteerd te zien, heeft iets, dat de Fransche zucht naar *gloire* noodzakelijk streelen moet.

Ieder Franschman, als hij leest van den luister der hoffeesten en der paraden, die ter eere van Faure zullen gegeven worden, meent voor zichzelven op een gedeelte daarvan te mogen aanspraak maken. De Republiek heeft waarlijk hare zonen onder het opzicht van *gloire* niet verwend, — vandaar dat het geringste schijnsel gretig wordt opgevangen als een zonnestraaltje, dat bij een regendag een oogenblik door de wolken schiet.

Hoe het Russische volk over de komst van den heer Faure denkt, wordt, natuurlijk, door den Czaar niet gevraagd; evenmin, met welke gevoelens door de Grootvorsten en de hoog-adellijke leden van zijn hofhouding, door zijn hoofdofficieren en admiraals de eerbewijzingen, anders alleen aan gekroonde hoofden bewezen, zullen gebracht worden aan den oud-leerlooier, den heer Felix Faure. Bij een andere natie dan de Fransche zou misschien de gedachte wel eens zijn gerezen, in hoeverre het bij een volk, zóózeer aan den luister van het absolute keizerschap en aan een prachtlievende aristocratie gewoon als het Russische, kan strekken, om den dunk van Frankrijk, de hoogschatting en de vereering van de *grande nation* te vermeerderen, als het deze ziet verpersoonlijkt door een gewonen „meneer," wiens zwarte rok den indruk moet maken van een inktvlek te midden van al het goud en de kleuren der hem omringende uniformen. Maar de Franschen hebben gejubeld, toen zij den Czaar, de Czarin en hun zuigeling zagen; zij hebben gejubeld, zoodra zij een paar Russische matrozen ontmoetten in de een of andere havenstad; gejubeld, zoodra hun ooren getroffen werden door den een of anderen muzikalen klank, welken men zeide de melodie van een Russisch volkslied te wezen,—en nu verbeelden zij zich ook, dat heel Rusland zal jubelen, zoodra het den zwarten rok van den heer Faure of de roode broek van een Fransch officier te zien krijgt, en zoodra het 't republikeinsche volkslied, de *Marseillaise*, hoort aanheffen.

Er schuilt bij de ingenomenheid met het reisplan van Fransche zijde heel wat zelfverblinding. Daar ligt een *fond* van waarheid in de opmerkingen van den rooden radicaal Camille Pelletan, die, door een redacteur van den *Martin* geïnterviewd, als zijn meenig te kennen gaf, dat een President van een Republiek nooit bezoeken moest afleggen bij buitenlandsche Souvereinen.

„*Connaissez vous un exemple de président de République ayant voyagé en dehors de pays?* zeide Pelletan. *Il n'y en a pas dans l'histoire.... Au fait, si, j'en connais un: c'est celui du doge de Gènes, qui vint à Versailles pour faire des excuses au roi de France! Car voyez-vous, un président a l'étranger ne peut que faire acte de vasselage vis à-vis le souverain, qui le reçoit.*" Het is opmerkelijk, zegt te recht de Parijsche *Vérité*, dat een zóó heftig republikein als Pelletan ongevraagd tegen het bestaan van de Republiek in Frankrijk het zwaarwichtige argument levert, dat een President zich niet in het buitenland kan vertoonen, zonder als vazal, als ondergeschikte hulde te bewijzen aan een souverein, die hem ontvangt."

IJdele zelfverblinding, zeiden wij. Doch wat beteekent deze zelfverblinding bij die, waarvan het Fransche volk nu reeds sinds jaren blijk geeft bij zijn houding ten opzichte van Rusland!

Indien ooit van een „monsterverbond" sprake kan zijn, dan zeker mag die naam toepasselijk worden geacht op een verbond tusschen de democratische atheïstische Fransche Republiek en het absolutistisch geregeerde Heilige Rusland. Een „monsterverbond" ....altijd, indien er een verbond bestaat! Immers, hoe ook alle Fransche ooren zich spitsen, wanneer de Czaar of een Russisch staatsman een *toast* instelt of een feestelijke toespraak heeft te beantwoorden,—de zóózeer begeerde verzekering, dat er werkelijk een geschreven en bezegeld tractaat van bondgenootschap tusschen Rusland en Frankrijk gesloten *is*, die verzekering kwam nooit over Russische lippen, en evenmin over de lippen van eenig Fransch minister van Buitenlandsche Zaken.

Geheel Frankrijk neemt evenwel aan, dat een bondgenootschap bestaat. Het bestaan van het bondgenootschap is als ware het een geloofsartikel geworden voor ieder welgeaard Franschman.

Rusland spreekt de meening der Franschen niet tegen en plukt inmiddels alle vruchten daarvan. Bij honderden millioenen tegelijk brengt het zijn leeningen aan de Parijsche Beurs en ziet deze met gretigheid door de Fransche kapitalisten aanvaard. Door Frankrijk's invloed ondersteund, wist het na den Japansch-Chineeschen oorlog ontzaggelijke voordeelen te verwerven, die den aanleg van den grooten Siberischen spoorweg (voor het Russische Rijk een vraagstuk van den eersten rang) bespoedigen en vergemakkelijken; bij zijn staatkunde in het Oosten van Europa tegenover Turkije, Griekenland en de Balkanstaten, kan het steeds op Frankrijk's steun rekenen. Dreigen verwikkelingen met Duitschland of Engeland, Rusland gevoelt zich dubbel sterk, nu de groote Mogendheden allen overtuigd zijn, dat degene onder haar, die, om welke reden ook, den oorlog zou verklaren aan Rusland, ook het leger en de vloot van Frankrijk te bestrijden zou hebben.

———

Doch nu de voordeelen van Fransche zijde?.... Zij zijn verre te zoeken. „Frankrijk staat niet langer geïsoleerd", kan men dag aan dag in de Parijsche bladen lezen. Een *phrase* zonder beteekenis! Geen enkele Mogendheid in Europa denkt eraan zelve Frankrijk aan te vallen. Voor eigen verdediging, voor eigen veiligheid heeft dus Frankrijk geen buitenlandsche bondgenootschappen noodig! De niet openlijk verholen en bekende reden van de hooge ingenomenheid met het veronderstelde Russische bondgenootschap bij de Franschen is dan ook

FEUILLETON.

Spiritu di un Malhechor.

———o———

Mi tin costumber semper di observa toer cos pa es banda di mas práctica, i mi oficio a haci es cualidad ai desaroja mas den mi; mi tin pa oficio of mehor ta binti anja caba koe mi ta poliz secreto.

Un poliz, koe asina tanto bez ta hajé den realidad di asunto, no tin tempoe, pa ocupé coe ideanan supersticiosa.

No obstante hopi anja largoe mi tabatin firme conviccion, koe mi tin di gradici mi puesto na spiritu di un criminal renombrá.

Es tempoe ai mi tabatin bintitres anja i mi tabata muy zeloso coe bista riba dos cos: di promé mi kier a sigura mi porvenir pronto i di dos mi kier a casa. Es di último aki mi kier a haci pronto, pasobra mi moza tabata di mas boenita i di mas carinjosa mucha muger di es lugar ai; ma mi kier a sigura mi porvenir promé, pasobra sin esai mi no por alcanza mi objeto.

Pa esai mi dedica mi coe tanto zelo na mi obligacionnan, koe mi superiornan tabata poné masjar atencion na mi i pronostica mi un boenita porvenir. Un anochi di última seman di September 1873, mi tabata sinta den mi camber i pensa kiko lo mi por haci, koe por haci mi meritorio; mi tabata desea koe aki of aja por socedé algo horribel, pa mi haja mi na ocasion di por brilja. Mientra koe mi tabata sinta pensa asina, un hende dici coe mi di repiente tras di mi lomba:—"Bon anochi, Senor Barker!" Mi a draai mes ora. Tabata scur den camber, mi no a cende lampi ainda. Sin embargo mi a mira koe tin un hombre sintar riba un stoel banda di mi mesa. Es stoel ai tabata meimei di mesa i porta, es stranjero mester a habri mi porta di camber masjar poco-poco i sinta promé koe el a papia coe mi.

—Bon anochi, mi dici respondiendo su coemindamentoe coe frialdad;— mi no a tende bo drenta.

Coe es palabranan ai el a sofoca un harimentoe.

—Esai mi ta keré masjar bon, el a respondé mi,— hende manera mi no ta haci muchoe boroto.

Awor mi tabata miré poco mas skerpi den su cara. E tabata grandi i fuerte, su cara tabata bruto coe un nanisji plat i koe un par di wowo pretoe chikitoe, koe també tabata mira mi. Pa su bistir hende por comprendé koe é ta di pueblo abao.

Kiko ta na bo sirbisji porfin? mi a puntré.

—Bo kier bai dilanti liger?

—Sigur, mas liger koe ta posibel!

—Pues, mi ta contentoe, é dici; scucha anto coe atencion loké bo ta bai tendé. Si bo sigi mi consego, nan lo recompensa bo pa bo astucia.

—Papia anto, mi a bisé, pasobra mi a keré, koe mi a comprendé caba kiko mas of menos é kier bisa mi.

—Mi ta suponé, koe lo bo kier traiciona un di bo coleganan, basta nan recompensa bo coe placa?

—No, esai no ta mi intencion.

—Bo a tendé algo di un tal Jim?

—Di un Jim ladron? anto mi no mester ta poliz, pa mi a larga di tendé algo di es malbado ai! E tabata un di es ladronnan di mas famoso di Inglaterra. Algun tempoe pasá nan a condené na diez anja trabao forza i na heroe, pa motibo di un ladronicia.

Despues koe el a pasa dos anja cerá, el a hui sin nunca mas por a hajé cohé. Naturalmente, mi a tendé di Jim, mi a respondé, kiko bo sabi di djé?

—Na es momento aki, é ta na Westford i é ta na idea di bai horta awé nochi den cas di Señora Singleton, koe ta biba den caja di Mapleton. Es muger ai ta masjar ricoe i solamente ta criar muger é tin den su sirbici. Pa un ora di anochi lo é subi bentana, di coecina i di aji lo é bai den comedor i trata na forza es kasji di cos di plata.

—Toer ta masjar boenita,— mi dici,— ma ta parcé mi un aventura. Bo mester bisa mi promé kende bo ta i com bor por sabi toer esai di Jim. I lo mi poné den proces-verbal. Mi a draai, pa mi prepara mi pa scirbi loké mi a puntré, ma ora mi a bolbé draai, no a dura ni mei minuut i el a desaparecé! Porta tabata cerá, i toch mi no a tendé habri ni cerá.

Manera un rajo mi a baha trapi i loer toer camina, ma sin mira nada. Mi a bai oenda mi criar ta, i mi a hajé ta combersa sosegá coe un conocir di djé.

—Señorita Marinner, mi dici coe né interrumpiendo su combersacion, ki camina es malbado koe a baha aki for, a toema? Es Señorita a keda mira mi spantar.

—Ningun hende no a baha, alomenos den es último tres cuartoe di ora aki nó.

—Locura, mi dici impaciente, ta awor un homber a sali cerca mi, koe ta un binti minuut bo mandé ariba.

Señorita Marrinera sagoedi su cabez negativamente.

—No toema mi na maloe Señor Barker, é dici, ma mi ta keré koe bo a toema algun bitter of bo ta sonja.

een andere. Nog altijd — na meer dan vijf-en-twintig jaren — hoopt het Fransche volk op *revanche*; nog altijd weigert het te berusten in het gebeurde en de artikelen van het vredestractaat van Frankfort als definitief te beschouwen. Voor den onpartijdigen waarnemer worden de kansen op een herovering van Elzas-Lotharingen door Frankrijk elken dag geringer. De bevolking in de Rijkslanden is, na bijna een menschenleeftijd onder Duitsch bestuur te hebben geleefd, aan haar tegenwoordigen toestand gewoon geworden en zou een verandering door al de jammeren van een grooten oorlog te duur gekocht achten: het verschil van bevolking, dus ook in weerbaarheid, tusschen Duitschland en Frankrijk wordt elken dag ten nadeele van Frankrijk grooter; de zucht naar vrede bij alle volken van Europa wordt voortdurend sterker. Toch blijft de *revanche-idée* in het hart van het Fransche volk voortleven: toch verwacht het, zonder bewijs, zonder bepaalde belofte, zonder eenige waarschijnlijkheid dat het Rusland als bondgenoot zal hebben, dat Rusland zijn leger, zijn vloot, zijn financiën, zijn geheele bestaan in de waagschaal zal stellen, om Frankrijk te helpen bij een herovering zijner verloren provinciën. En het is ter wille dezer illusie dat het republikeinsche Frankrijk niets te veel acht, geen middelen onbeproefd laat om de vriendschap vast te kweeken en te versterken met het absolutistische Rusland!

Heeft men ongelijk te spreken van zelfverblinding?

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

De Gouverneur is verhinderd Zondag 22 Augustus a. s. bezoeken af te wachten.

De Adjudant van den Gouverneur,
VAN WINGEN.

Kerkelijke berichten.

Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, zal aanstaanden Maandag in den namiddag uit de stad vertrekken om Dinsdag het H. Vormsel toe te dienen te Barber en Donderdag te Westpunt.

* *
*

Met dankbare geestdrift is laatstleden Zondag te Pietermaai het vijf en twintigjarig priesterschap van den Zeer Eerw. Pater L. M. JANSEN door de parochie en de Sint-Jozefsgezellen-vereeniging gevierd. Zondag vooral was het feest voor de Sint-Jozefsgezellen, die 's morgens bijna allen aanwezig waren bij de plechtige H. Mis van dankbaarheid, opgedragen door den WelEerw. Pater H. OKHUIJZEN, sinds het vertrek van Pater JANSEN Directeur der Gezellen-vereeniging. Na de kerkelijke viering had er een buitengewone vergadering plaats in het versierde gebouw der Vereeniging, waarbij het vele goede herdacht werd, dat Pater JANSEN in het belang der Sint-Jozefsgezellen zoowel op stoffelijk als op geestelijk gebied heeft verricht, maar waarbij ook ten zeerste betreurd werd, ofschoon men de zienswijze van den jubilaris eerbiedigde, dat zijne bescheidenheid hem gedreven had zich te onttrekken aan hunne dankbetuigingen en zijn feest elders te vieren, waar men zijn ijver en priesterlijken arbeid niet kende. Met een gezellige bijeenkomst 's avonds werd na het afsteken van vuurwerk deze feestviering voor de Gezellen gesloten.

Maandag droeg de Zeer Eerw. Pater G. WILLEMS, Vicaris-Provinciaal der E. E. P. P. Dominicanen en waarnemend Pastoor van Pietermaai, uit naam der parochie een plechtige H. Mis op voor het welzijn van Pater JANSEN. Groot was de toeloop der parochianen van Pietermaai, die aldus hun beminden Pastoor bij zijn feest wilden eeren. Daags van te voren, den eigenlijken gedenkdag, hadden reeds eenige parochianen uit naam van allen den Zeer Eerw. Pater JANSEN telegraphisch gelukgewenscht met zijn vijf en twintigjarig priesterschap.

Beide feestvieringen, zoowel die der Gezellen-vereeniging als die der parochie, hebben, ofschoon dit reeds ten volle bekend was, wederom overtuigend bewezen, hoe geacht en bemind Pater JANSEN is bij allen, die hem kennen, en hoe dankbaar men is voor al het goede, dat de onvermoeide Pastoor van Pietermaai tijdens zijn verblijf in de Curacaosche Missie heeft gedaan.

Su siguiente anochi mi a cohé un revolver i mi a bai cas di Señora Singleton. Pa casualidad mi tabata conocé e criar i el a combini pa mi scondé mi curpa den comedor. Dilanti es kasji di plateria, tabatin un kasji di coeminda, di oenda mi por mira hinter es comedor i koe mi por cohé e ladron na es momentoe propio. Un poco despues di mei anochi koe toer hende a bai droemi, mi a cera mi curpa den es kasji di coeminda. Den pancel di es kasji tabatin un skeer koe ta facilita mi koe mi por a mira toer cos koe ta socedé.

Pronto mi a tendé un boroto, koe a hala mi atencion. Es boroto tabata parcé un kibramentoe di paloe, of habrimentoe di porta. Algun minuut despues un homber a drenta, koe un di es lanternenan koe ladron sa usa, den su manoe : tabata Jim ! El a coeminsa coe su trabau. Promé el a bai ristra bentana ; despues el a bini né kasji di mi i el a foela su porta. Despues el a cerá porta di camber i el a dedica toer su atencion na es kasji di plateria. El a poné su lanterne riba un stoel dilanti di es kasji i el a coeminsa saca un porcion di instrumentoe di su oficio. El a coeminza koe su trabau liger i sin doena ningun clasa di boroto. Jim no tabata un homber di curpa grandi i é tabata parce mi tambe sin forza, mientra a mi tabata hustamente contrario. Si nos mester tin di lucha, sigur a mi lo sali coe ventaha. Mi tabata teme, si podisé é tin un revolver koe lo é por haci uso di djé na última ora. Mi a resolvé anto spera té ora koe lo é zak dilanti porta. I es momentoe ai a jega liger. *E ta sigi.*

Havennieuws.

Naar aanleiding van de vertraging in het vertrek der *West-Indian* op Woensdag laatstleden hoort men door sommigen klagen over de verordening, waarbij de tijd van het openen der Koningin Emmabrug beperkt is. Over het algemeen wordt echter die klacht zeer ongegrond gevonden. De verordening toch bestaat reeds eenige weken en in dien tijd is het betrekkelijk zeer weinig gebeurd, dat een boot of een schip belemmerd werd in het binnenkomen of in het uitvaren. Daarbij wordt vooral in het morgenuur het publiek door de bovenbedoelde beperking ter zeerste gebaat; wanneer men wil, kan men nu tenminste voorkomen langen tijd bij de haven in zon en wind en dikwijls in een regenbui te moeten wachten. Ook des Zondags komt de bepaling velen ten goede, zoodat de kerkgangers, zoowel die uit Willemstad te Otrabanda als die van Otrabanda te Willemstad ter kerke gaan, niet meer behoeven te vreezen, dat zij te laat zullen komen bij de godsdienstoefeningen, welke tusschen acht uur en half elf beginnen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Maria J. de Marchena, Edelmira de Arteaga, Pietro Grosolio, Garcia Seyos y Cie., Jacobson & Cie., Luisa Look, Emiliana Marguñe, William P. Richardson, Nina Boven de Morato (aanget.). Alfonso Cardozo (aanget. drukwerk).

Niet voor bestelling vatbaar: een drukwerk geadresseerd aan den WelEerw. Heer A. v. d. Hoeven en Echtgenoote, alhier.

Leger.

De Weled. Gestrenge Heer P. K. F. LENS, Officier van gezondheid 2e kl. bij het O. I. Leger en Chef van het Militaire Hospitaal alhier, is opnieuw voor den tijd van drie jaren hier gedetacheerd.

Electrisch licht.

Men zou bijna er aan gaan wanhopen, of het ooit wel zoo ver zal komen, dat onze stad electrisch verlicht wordt. Hoeveel malen is reeds niet de datum, waarop het electrisch licht ontstoken zou worden, verschoven en nauwelijks heeft men zich getroost met de gedachte, dat de nieuw aangewezen dag nu definitief is vastgesteld voor de groote gebeurtenis en daaraan niets meer te veranderen valt, of er beginnen geruchten te loopen, dat op dien dag alles niet klaar zal zijn, dat er tegenspoed in het werk gekomen is, enz., enz. Maar wat nog niet gebeurd was, ziet men nu geschieden : zonder veel omhaal wordt de boel hier en daar weer afgebroken en daarmede vallen ook alle plannen in duigen, welke men gemaakt mocht hebben voor den avond van den 31sten Augustus, den verjaardag onzer geëerbiedigde Koningin. Men zegt, dat dat afbreken en opbouwen geschiedt op last van den Directeur van Openbare Werken en er zal zeker wel reden toe zijn ; de geleiddraden hangen ook zoo onregelmatig, vooral in de achterbuurten, door onze straten, zoodat het wel noodig werd wat orde te maken in dat labyrint ; doch met dat al blijft Curaçao nog maar in het halfduister gehuld en is nog altijd verstoken van het moderne licht. Zou het, zoo hebben wij al meer dan eens hooren vragen, niet strekken tot bespoediging van dit werk, wanneer de ondernemer, gelijk hij dit deed in andere gevallen, met wat meer Amerikaansche onbekrompenheid te werk ging bij dezen aanleg en niet door misplaatste spaarzaamheid ons onwillekeurig een electrische verlichting verschaft, die in het geheel niet wijzen kan op de nieuwste verbeteringen op dat gebied ? Wij gelooven van ja.

Regen.

Wanneer men de malsche regens der laatste twee weken beschouwen mag als het begin van den regentijd, dan is dat seizoen in dit jaar al bijzonder vroeg begonnen. In de buitendistricten hebben sommige plantagehouders en zij, die een stukje land te bebouwen hebben, dan ook geprofiteerd van het gunstige weder en reeds geplant in de hoop, dat de regen zal aanhouden. Ook de stad verheugt zich in de gunstige weersgesteldheid, omdat op de laatste warme dagen nu eenige frische volgen, het opstuiven van den grond ophoudt en de regenbakken gevuld worden.

Minder tevreden echter met het weder zijn de alhier in garnizoen liggende soldaten, en niet zonder reden. Het is waarlijk alles behalve pleizierig, wanneer men op zoo'n militairen marsch overvallen wordt door een tropische regenbui ; en gebeurde dit nu nog zonder dat een regenbui te voorzien was geweest, men zou zich zonder morren in het onvermijdelijke schikken, thans echter rukt de troep voortdurend uit, wanneer er zooals in dezen tijd zware regenwolken hangen en met zekerheid kan gezegd worden, dat de manschappen doornat zullen terugkeeren. Dat hierbij wel een weinig gespeeld wordt met de gezondheid der soldaten, bijna allen Europeanen, kan niet ontkend worden ; de voorzichtigheid echter zal, vreezen wij, wel niet eerder betracht worden dan wanneer de gele koorts straks wederom voor de zooveelste maal bewezen zal hebben, dat de Curaçaosche regen nog altijd gevaarlijk is voor buitenlanders, die nog niet lange jaren hier verblijf houden. Overigens is het ook zoo'n bijzonder krijgshaftig gezicht niet, wanneer men zoo'n troep bemodderde, doorregende en afgematte soldaten ziet voorbijtrekken, al denken zij ook nog zoozeer voor zich zelven, dat zij toch nog heel kranig voortstappen : zoo'n troep wekt eerder medelijden.

NEDERLAND.

Huldeblijk.

Omtrent het ontwerp voor het kerkraam te plaatsen in de Nieuwe Kerk te Amsterdam bij de troonsbestijging der Koningin wordt nader gemeld, dat het in twee helften is verdeeld. In de bovenste, aan den roem van het geslacht Oranje-Nassau gewijde helft worden afgebeeld — vooreerst de Oranje's, die in Holland Stadhouders zijn geweest, en, als onafscheidelijk van die reeks, ook de Friesche Stadhouder Willem Lodewijk, de vriend en raadsman van Maurits — vervolgens onze drie Koningen, en wat de vrouwen betreft, de meest bekende, in onze geschiedenis het meest op den voorgrond tredende Vorstinnen uit het Huis van Oranje. In de benedenhelft zijn twee allegorisch behandelde groepen ontworpen. De eene links, met Willem den Zwijger als hoofdfiguur, herinnert aan het eerste verbond tusschen Oranje en Nederland gesloten, in tijden van angst en gevaar. De andere rechts zinspeelt op het nieuwe verbond, dat onze jeugdige Koningin met ons volk zal aangaan: het stelt Koningin Wilhelmina voor, die, steunende op den Bijbel, de hand legt op de Grondwet, welke haar door de Gerechtigheid wordt aangeboden. Het geheel is omvat door een rijke laatgothische architectuur, welke zich volkomen aansluit bij de omgeving, die het kunstwerk zal omlijsten. Bij de compositie en de keuze der der voor te stellen figuren is ernstig overleg gepleegd met den besten kenner onzer vaderlandsche geschiedenis, prof.: R. Fruin te Leiden.

Het voornemen bestaat aan de Koningin een teekening van het gedenkraam aan te bieden, vergezeld van een album, bevattende de handteekeningen van hen, die tot de uitvoering zullen hebben bijgedragen. De kosten van het raam zullen volgens de *N. R. Ct.* 35,000 gulden bedragen.

Bij het Kroningsfeest.

Men schrijft uit Solo aan het *N. Bat. Hbld.*: dat Z. H. de Soesoehoenan vast besloten heeft zich bij de aanstaande troonsbestijging van Koningin Wilhelmina te laten vertegenwoordigen door twee zijner zonen: Bendara Rahden Mas Hamantoseno en Bandara Rahden Mas Abimanjoe, benevens door een zijner jongere broeders, Bendara Rahden Mas Djanoko, onder geleide van den kolonel Rahden Mas Hario Koesoemoe Winoto en van Rahden Mas Pandji Poespo Koesoemoe. Dr. Van de Roemer, geneesheer aan het Hof van Z. M. den Keizer van Solo, zal als tolk de reis medemaken.

Ook Rahden Majang Koro, de verdienstelijke en veelvuldig onderscheiden kommandant van de Barisan van Madoera, heeft, meldt de *Soer. Ct.*, aan het gouvernement van Ned.-Indië zijn wensch te kennen gegeven om op kosten des lands in de gelegenheid te worden gesteld bij het kroningsfeest van de Koningin tegenwoordig te zijn.

Atjeh.

De *Telegraaf* ontving van een zijner correspondenten een schrijven, waarin gewezen wordt op een verschijnsel in het Indische leger, dat wel geschikt is om het geringe succes te verklaren, waarmee dat leger ondanks de erkende dapperheid onzer troepen in Atjeh optreedt.

Het zijn de zoogenaamde "kletstafels," waar de onderlinge naijver zich botviert in allerlei afbrekende critiek op het beleid van de aanvoerders. Als het daarmee gesteld is zooals de correspondent schrijft, dan kan het niemand verwonderen dat de Atjeh oorlog zoo lang duurt :

Mogen wij de geruchten gelooven, dan ziet het er treurig uit met de verstandhouding onder onze troepenaanvoerders op Atjeh en schijnt aldaar groote naijver te heerschen onder de gouden kragen.

Gekwetste ijdelheid speelt een groote rol ; velen achten zich bekwamer, verdienstelijker dan hun ambtgenoot. Zoo bijv. gevoelt zich de chef van den

staf, Beeger, ouder officier dan overste Van Heutz, die evenwel door een benoeming bij keuze tot majoor (1890) thans hooger in de ranglijst staat, nog altoos gepasseerd en hij kan het Van Heutz niet vergeven, dat hij thans boven hem staat.

Alles zou te Atjeh van een leien dakje gaan, zoo de regeering er toe besluiten kon Van Heutz gouverneur te maken, maar het Departement van Oorlog, dat Van Heutz' verdiensten op prijs stelt, is ook niet blind voor zijn gebreken, fouten, die hem uit een militair oogpunt beschouwd ongeschikt maken om die moeilijke betrekking te vervullen. De gouverneur Van Vliet, die, omdat hij stil en teruggetrokken leeft, ook al niet in den smaak valt bij sommigen, schijnt zich die minder goede verstandhouding zijner onderbevelhebbers weinig aan te trekken, immers de bevelen worden toch opgevolgd! Maar is dan goede samenwerking niets waard?

Dat afbreken is bij het Indische leger helaas diep geworteld, en het zijn vooral de kletstafels, welke veel kwaad stichten. De jongeren hebben hun held, de ouderen hunne aanhangers. Gelukkig hebben we een legercommandant, die met ijzeren vuist de krijgstucht handhaaft en daarin de "bête noire" is. De jongste excursie te Atjeh, welke ons weer tal van menschenoffers gekost heeft (37 man, waaronder 2 kapiteins en vele luitenants) heeft, over 't algemeen, weinig belangstelling opgewekt. Men vond het succes *veel te duur* betaald! Waarom niet de kust afgesloten en daardoor alle toevoer belet; de eenige manier, om zonder veel verliezen den Atjeher flink de duimschroeven aan te zetten!

Nog altoos zoeken wij onze kracht in die ongelukkige, ongezonde Atjehvallei, terwijl toch de zee onze bondgenoot kon zijn en moest wezen.

Meer posten aan de kust en deze verbonden door middel eener goed geregelde scheepvaartregeling, ziedaar het stelsel, liever gezegd, het middel om het verzet met kracht den kop in te drukken. Waarlijk, het gaat niet aan, om de dubbeltjes voortdurend Neerlands zonen op te offeren. Op die wijze vechten wij over 50 jaren nog.

BUITENLAND.

Frankrijk. — De commissie, die met het onderzoek der Panama-geschiedenis is belast, heeft 2 leden naar Londen afgevaardigd, volgens hun opdracht nog enkel met het doel zich te vergewissen omtrent de echtheid van het ingekomen schrijven van Cornelius Herz. De heeren zijn dadelijk vertrokken. — Wat Cornelius Herz gedwongen heeft, zich eindelijk bereid te verklaren om te zeggen wat hij weet van de Panamazaak, was de verklaring van den heer Imbert, liquidateur der Panamamaatschappij, dat de heer Herz 5 millioen francs van de Maatschappij ontving, om Kamerleden om te koopen, en dat geld voor zich gehouden heft.

— Eene delegatie uit de parlementaire Panama-commissie heeft Arton gehoord. De gevangene deed het verhaal van zijn rondzwervingen door Europa en van zijn onderhandelingen met Royer en Dupaz, van hun aanbiedingen en in het bijzonder van het aanbod van den heer Lefèvre den gemachtigde van den minister van justitie Ricard. Een merkwaardige episode uit de verklaringen van dezen laatste gelijk die zijn weergegeven door Arton is de volgende: Arton sprak de meening uit dat de regeering haar vrienden niet zou willen treffen, maar de heer Lefèvre sprak dit besluit tegen, zeggende: „De regeering zal niemand sparen en als gij daaromtrent eenige vrees hebt, zal zij er voor zorgen dat gij een goeden president krijgt met een uitstekenden advocaat generaal en men zal beproeven de jury uit te zoeken....... Het zal wel in orde komen. Gij zult 5 jaar krijgen en na verloop van een jaar zal men zien." Arton besloot zijn verklaringen met de opmerking, dat hij spijt had dat hij niet eer de Panamazaak had geliquideerd. Wat hem thans tot spreken had bewogen, was, zeide hij, de opmerking der magistraten die hem ondervraagd hadden. Deze hadden hem verweten dat hij het geld van de Panama in zijn zak had gestoken. — De oud-directeur van de *XIX Siécle*, M. Portalis, die in Engeland vertoeft, heeft verzocht als getuige te worden gehoord, daar hij verklaart belangrijke onthullingen te kunnen doen.

— Men berichtte uit Washington, dat, volgens geruchten in regeeringskringen er tusschen de Unie, Frankrijk en Duitschland een verdrag gesloten is om het Panama-kanaal te voltooien en te exploiteeren.

Engeland — Toen de jubileumsfeesten achter den rug waren, heeft koningin Victoria de volgende proclamatie tot haar volk gericht.

Windsor Castle, Juli 1897.

Ik heb vaak mijn persoonlijke gevoelens voor mijn volk uitgedrukt, en ofschoon bij deze gedenkwaardige gelegenheid, mijn diepe erkentelijkheid voor de onbegrensde toewijding, mij betoond, meermalen officieel is uitgesproken, voel ik mij onbevredigd zoolang ik niet persoonlijk aan deze gevoelens uiting heb gegeven.

Het valt mij thans moeilijk te zeggen, hoe oprechtelijk getroffen en hoe dankbaar ik ben voor de algemeene en uit het hart komende uitingen van trouwe gehechtheid en ware genegenheid, die ik mocht ondervinden bij het voleinden van het zestigste jaar mijner regeering.

Gedurende mijn gang door Londen op den 22en Juni werd deze groote geestdrift op 't treffendst betoond, nooit zal dat uit mijn herinnering uitgewischt worden.

Wel is het een voorrecht, na zoo vele jaren van werken en zorgen voor het welzijn van mijn geliefd land, te bespeuren dat mijn pogingen door heel mijn uitgestrekt Rijk gewaardeerd worden.

In wel en wee heb ik altijd de oprechte sympathie genoten van mijn geheele volk, en van mijn kant heb ik die gevoelens met warmte beantwoord.

Het heeft mij onverdeeld genot geschonken, zoo velen van mijn onderdanen uit allen oorden der wereld hier verzameld te zien, instemmend met de betuigingen van trouwe en hartelijke gehechtheid aan mijn persoon, en ik wensch hun allen uit den grond van mijn erkentelijk gemoed dank te zeggen.

Altijd zal ik God bidden, hen te zegenen, en mij in staat te stellen mijn plichten voor hun welzijn te blijven vervullen zoo lang ik nog te leven heb.

VICTORIA, R. I.

Oostenrijk. — In Boheme heeft nu de talenquaestie en het reglement, dienaangaande door de Regeering uitgevaardigd, aanleiding gegeven tot ongeregeldheden. De aanleiding was het verbieden van den „Duitschen Volksdag," welke te Eger zou gehouden worden ter bespreking van de quæstie. Er waren, ondanks dat verbod, een aantal Duitschers naar Eger gekomen; er werd in een particulier lokaal vergaderd, en men hield, onder leiding van Duitsche volksvertegenwoordigers, betoogingen, waarbij de menigte herhaaldelijk door gendarmes en ruiterij werd uiteengedreven. Men zong „Die Wacht am Rhein" voor het standbeeld van Jozef II, beleedigde de gendarmes, dreigde hen met stokken, enz. Er werden 17 personen in hechtenis genomen, van welke men 2 later weder vrij liet. — Te Klagenfurt en te Weenen werden Duitsche protestvergaderingen gehouden zonder ongeregeldheden.

Noorwegen. — In een uitvoerig telegram van een ooggetuige, den berichtgever van den *Lokal-Anzeiger*, wordt het opstijgen van Andrée, die van Spitsbergen met zijn luchtballon een Noordpooltocht maakt, beschreven. Hier volgt een uittreksel.

Nadat het eenigen tijd geregend had, brak de zon door, de hemel werd blauw en een sterke zuidenwind stak op, een storm bijna. Aan boord van de *Svenskund* werd nog een godsdienstoefening met psalmgezang gehouden: tegen elf uur gingen Andrée en zijn tochtgenooten aan wal, om den voorkant van het ballonhuis te laten afbreken. Andrée moest bij het gieren van den wind zijn bevelen aan de werklieden, die aan het houten gebouw bezig waren, door een scheepsroeper toeschreeuwen. Onder de geoefende handen der matrozen was de voorkant van het ballonhuis weldra afgebroken, en de geheele wand stortte zonder ongeval buitenwaarts, zoodat de ballon ongeschadigd een open ruimte voor zich had in de richting, waarin hij moest opstijgen.

Intusschen waren kleine proefballons opgelaten, die precies de gewenschte richting naar het noorden insloegen.

Het schuitje werd snel vastgemaakt, een mand met postduiven er in geplaatst, nog een kistje met het eerste middagmaal, geheel gereed, aangereikt, en toen nam Andrée met een handdruk afscheid van de omstanders. Hij sprak nog eenige hartelijke woorden van dank tot de mannen, die de touwen vasthielden, en wien hij niet meer de hand kon reiken, en klom het schuitje in. Toen riep hij zijn reisgezellen Strindberg en Fränkel toe, ook in te stappen; een oogenblik later waren de laatste touwen, die den ballon nog aan den grond hielden, doorgesneden, de overtollige zakken ballast weggeworpen, en terwijl de drie reizigers riepen: "Groeten thuis in Zweden!" schoot de ballon de lucht in, en bleef ter hoogte van omstreeks 60 meter boven de zee zweven.

Eerst dreigde hij tegen het rotsachtige voorgebergte aan de oostpunt van Smeerenbergsond te botsen, en daarna trof een onverwachte windstoot hem zoo hevig van boven dat het schuitje eenige seconden in zee gedompeld werd. Toen de ballon zich weer oprichtte en over de rotsen aan den noordkant van den Smeerenbergsond moest heengaan, dreigde den luchtschippers opnieuw het gevaar, tegen de rotskam schipbreuk te lijden; het schuitje werd er slechts enkele meters overheen gelicht. Maar daarna had de ballon vrije vaart, en precies om drie uur verdween hij aan den noordelijken horizont.

Aan den ballon hing de Zweedsche vlag, en daaronder een witzijden vlag, met een blauw anker er in geborduurd.

Transvaal. — Bij acclamatie heeft de Volksraad het verdrag tot nadere aansluiting bij de Oranje-Vrijstaat goedgekeurd. Ook aan de daaraan toegevoegde bijlagen heeft de Volksraad zijne goedkeuring geschonken.

— De behandeling van het verslag van den superintendent van onderwijs heeft in den Volksraad tot verscheidene opmerkingen geleidt over het bevoordeelen van de Hollanders bij het onderwijs in de Z.-A.-R., zoo wel van onderwijzers, als bij het vervullen der inspecteursplaatsen. "Het bloed kruipt waar het niet gaan kan: iedere natie trekt haar landgenooten voor," zeide Jan de Beer. Dr. Mansveldt bleef het antwoord niet schuldig. A. Wolmarans had ook gezinspeeld op de bij velen heerschende meening, dat de Hollandsche onderwijzers door het departement van Onderwijs aan de schoolcommissies worden opgedrongen. De superintendent legde nu den Raad de antwoorden voor op 101 circulaires, waarin gevraagd werd van welke nationaliteit en ouderdom de commissies een onderwijzer verlangden, of hij gehuwd of ongehuwd moest zijn, enz. 32 commissies vroegen een Hollandschen onderwijzer. Dit waren allen aanvragen van buitenmenschen, niet één was uit een dorp. 15 wilden een Afrikaanschen schoolmeester, 14 wilden een Hollandschen of Afrikaanschen, 2 een Transvaalschen of een Hollandschen, en 38 een bekwaam onderwijzer, onverschillig van welke nationaliteit.

— De Volksraad besloot den heer Danys, van het Pasteur-instituut te Parijs, te belasten met het organiseeren van den dienst tot keering der veepest.

—o—

Ingezonden Mededeelingen.

DE KINDEREN.

Elk walgelijk en onsmakelijk geneesmiddel staat volwassenen tegen en verwekt afkeer bij kinderen. Zonder twijfel moet men dikwijls het uitblijven van goede gevolgen voor een gedeelte toeschrijven aan de walging, die het geneesmiddel verwekt — en dit is de ondergang van het systeem. Zoo gaat het ook bij de Levertraan, die dikwijls met geweld wordt opgedrongen met de gewone, vroegere preparaten aan tegenstribbelende en hulpbehoevende kinderen. De meest sprekende tegenstelling biedt

HET PREPARAAT
VAN WAMPOLE,

dat, ofschoon het alle herstel en genezing aanbrengende eigenschappen bevat der zuivere Levertraan, door ons uit versche lever van kabeljauw getrokken, toch geheel en al vrij is van *walgelijken smaak, reuk en kleur.* Dit preparaat is een vermenging van Levertraan met Hypophosphiten-siroop, Extracten van mout en wilde kerseschillen. Wampole's Preparaat heeft zijns gelijken niet in het genezen van bleeke, tengere, vermagerde kinderen, vooral van die lijden aan bloedarmoede, klieren, aan de engelsche ziekte, aan ziekten in de beenen en in het bloed. Zijn onovertroffen eigenschappen zijn van de hoogste orde. Het kweekt nieuw bloed aan, sterkt de spieren, bevordert het krijgen van tanden, geeft kracht aan de beenen en maakt de kinderen bekwaam om tot gezonde mannen en vrouwen op te groeien; *omdat de genezing is aangevend in de jeugd, is deze voordeelig en blijvend.* Ouders, wier kinderen ziek zijn, kunnen niet te spoedig hun toevlucht nemen tot dit geneesmiddel. Die er op vertrouwt, wordt niet bedrogen; het is bereid om te genezen, niet om te bedriegen. Het is een vinding der moderne wetenschap en de beste zaak, die de geneeskunde heeft aan te bieden. Het is zoet als honig en alleen het onvervalschte preparaat geeft reeds goede resultaten na de eerste dosis. Bij alle apothekers wordt het verkocht. (2)